

Bütün
ülkelerin
proleterleri
birleşiniz!

yeni yol

TİP ve TKP Merkez Komiteleri tarafından yayınlanmaktadır

15 Ocak 1988, Sayı 6

Militarist güçlerin cumhurbaşkanlığı, hükümet ve parlamento üzerindeki vesayetinin kalkması için

DEMOKRATİKLEŞME YÖNÜNDE KARARLI ORTAK TUTUM

Yeni yılın ilk günlerinde "protokol", "yer", "sıra" sorunları gündemde tartışma konusu oldu. Devletin tören protokolü değişikliğe uğradı. Artık eski MGK üyeleri törenlerde başbakanın arkasında saf tutacaklar. Gerçi bu protokol değişikliğinin politik-pratik bir sonucu olmayacak. Tersine bu değişiklik bir süreden beri zaten değişmiş bulunan yönetim mekanizmasına uygun ve gecikmiş bir adım olmuştur. Eski MGK üyelerinin zaten artık bir "kıymet-i harbiyesi" kalmamıştı. Ama bu, protokol değişikliğinin biçimsel bir sorun olduğu anlamına gelmemeli. "Milli Güvenlik Konseyi" 1980'de politik yönetime el koyan darbeci cuntadır. Şimdi ise bu dört sivilin yer aldığı "Cumhurbaşkanlığı Konseyi"nin pratik bir işlevi yoktur. Buna işaret eden Demirel, protokol değişikliğinin yeterli olmadığını,

"Konsey"nin protokolden silinmesinin, tümüyle kaldırılmasının gerektiğini ileri sürüyor. Bu kuşkusuz haklı bir istemdir. Üstelik pratik bir işlevi olmasa da bu "konsey" 12 Eylül döneminin bugüne sarkan diğer kurum ve kuruluşlarıyla, düzenleme ve uygulamalarıyla bütünleşerek önemli bir politik-psikolojik işlev görmektedir. Bu sorun küçümsenmemelidir çünkü bugünkü otoriter rejim 12 Eylül döneminden bugüne sarkan yapılar, yasal çerçeve ve yönetim yöntemlerinden oluşmaktadır. Demokratikleşmenin önündeki tüm bu engellerin temizlenmesi gerekmektedir. Bu yönde atılan tüm adımlar, kimden gelirse gelsin, demokrasi güçlerinin desteğini bulacaktır.

Sorunun diğer bir yanı MGK'nin beşince, daha doğrusu birinci kişisiyle ilgilidir. Evren'in bugün yürüttüğü cumhurbaşkanlığının da "konsey"nin protokol yeri ile eşzamanlı olarak tartışma gündemine gelmesi raslantı değildir. Cumhurbaşkanının elhette bugün "konsey"den farklı olarak pratik politik bir işlevi vardır. Bu işlev politik içeriği olmayan "temsili" bir işlev de değildir. Evren'in politik faaliyeti, 12 Eylül döneminin uzantısı olan otoriter rejimin temel direği olma iddiasını taşımaktadır.

Bu iddia Özal'ın hükümet faaliyetleriyle bazı noktalarda çelişiyor. Gerçi Özal'ın hükümet politikası tümüyle oligarşinin çıkarlarını yansıtmaktadır. Ama başbakan bu politikayı hem sivil bir görünümle sürdürmek, hem de yönetme açısından kendisine pürüz çıkarılabilecek bir mekanizma oluşturmak istemektedir. Özal, 12 Eylül rejiminin yarattığı sonuçları, onun değiştirdiği temel üzerinde, ama ondan farklı yönetim biçimleriyle politika yapmak niyetindedir. Bu nedenle o, yalnız tören protokolünde değil, politik yönetim sisteminde de dirsekleriyle kendisine daha önde bir yer açmak, daha geniş bir hareket alanı sağlamak amacını güdüyor. Eli kolu daha serbest olsun istiyor.

Cumhurbaşkanının yetkileri ve buna bağlı olarak seçim yöntemi de tartışılı-

yor. Özal'ın adaylığı da bu arada söz konusu oldu. Sorunun bir yönü cumhurbaşkanının sivil veya asker kökenli oluşu konusudur. Kuşkusuz bu ilkesel bir sorun değildir. Cumhurbaşkanının kişiliği, demokratik bir düşünce ve davranış yapısına sahip olmasıdır belirleyici olan. Ama Türkiye'nin bugünkü gerçekliğinde cumhurbaşkanının asker kökenli olması yönünde yerleşen bir "gelenek" vardır ve bu "gelenek" demokratikleşmeyi olumsuz yönde etkilediği açıktır. Çünkü bu durum militarizme, politikaya doğrudan müdahale etmesi için sürekli bir konum sağlamaktadır. Sorunun diğer bir yönü yetki sorunudur. Cumhurbaşkanlığı gibi demokratik denetim olanağı son derecede sınırlı bir alanda tek bir kişiye fazla yetki tanınmasının -isterse o kişi doğru da seçimle göreve gelsin- demokratikleşme açısından zararları büyüktür. Hele "başkanlık sistemi" gibi olağanüstü yetkilerin tanınması durumunda ülkemizde otoriter rejimin kalıtlaştırılmasına daha

Devamı 11. sayfada

Kararlılıkla Sürecek

Partilerimizin Merkez Komiteleri, en üst düzey sorumlularımız, genel sekreter yoldaşlarımız, Sargın ve Kutlu'yu komünist hareketin legalleşmesinin kazanılması uğrunda zorlu eylemle görevlendirirken, tarihsel önemde ve bir o kadar da riskli bir karar verdiklerinin bilincindedeydi. İnsanın en yüce ideallerinin savunucuları bu insanlar, bu kez ülkemizin barış ve demokrasiye yönelmesi yolundaki önemli görevle ülkeye dönerken, uğrunda her şeyi göze aldıkları halkımızın demokratik özlemleri için yaşamlarını tehlikeye attıklarını biliyorlardı.

Yoldaşlarımızın dönüşlerinden sonraki hızlı gelişmeler, partilerimizin ülkemizin demokratikleşmesi sorununda bugünkü aşamaya denk düşen bu girişimlerinin, ne kadar haklı ve meşru nedenlere dayandığını göstermekten başka bir sonuç doğurmamıştır.

Devamı 10 sayfada

Sargın ve Kutlu yoldaşlardan Gorbaçov ve Reagan'a mektup

Nihat Sargın ve Haydar Kutlu Ankara Merkez Kapalı Cezaevi'nden Sovyetler Birliği Komünist Partisi Genel Sekreteri M. Gorbaçov ve Amerika Birleşik Devletleri Başkanı R. Reagan'a birer mektup göndererek Washington zirvesinde imzalanana anlaşma ile barış ve silahsızlanma yolunda atılan tarihsel adımı selamladılar.

Sargın ve Kutlu'nun mektuplarını 4. sayfamızda bulabilirsiniz.

“Onlar suçlu değil, gerçek yurtseverdirler...”

Çekoslovakya Cumhurbaşkanı G.Husak “İki Genel sekreter kayıtsız, koşulsuz serbest bırakılmalıdır”

Çekoslovakya Cumhurbaşkanı Gustav Husak'ın K.Evren'e gönderdiği mektupta şöyle denilmektedir:

Sayın değerli başkan,
TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu ve TİP Genel Sekreteri Nihat Sargin bir süre politik göçmenlikten sonra iki ay önce Türkiye'ye dönmüşlerdir.

Dönüşlerinin amacı legal TBKP'yi kurmak ve görüşlerini özgürce açıklayabilmektir. Ancak döner dönmez derhal tutuklandılar ve üstelik uluslararası haber ajanslarına göre işkence gördüler. Güvenlik güçlerinin bu uygulaması insan hak ve özgürlüklerinin çiğnenmesi anlamına gelir ve Avrupa koşullarında Helsinki İnsan Hakları Belgesine ters düşer. Humanizm ve demokrasi adına, iki politikacının kayıtsız koşulsuz serbest bırakılmaları için sizin kişisel politik inisiyatifinizi kullanarak yardımcı olacağınıza inanıyorum.”

Bulgaristan Sosyal Bilimler Akademisi'nden Kutlu Sargin'la dayanışma

Baskı altındaki Türkiye halkının özgürlüğünün ve haklarının gerçek savunucuları olan Haydar Kutlu ve Nihat Sargin'a yapılan barbarca işkencenin durdurulmasını ve derhal serbest bırakılmasını istiyoruz.

Bulgaristan Sosyal Bilimler Akademisi'ndeki komünist ve işçi partileri örgütleri

Güney Afrika Komünist Partisi Başkanı Joe Slovo Kutlu ve Sargin'ın derhal serbest bırakılmasını istedi

Sayın Başbakan,
Bu mektubu size, Türkiye Komünist Partisi ve Türkiye İşçi Partisi Genel Sekreterleri Haydar Kutlu ve Nihat Sargin'ın göz altına alınmaları ve işkence görmeleri üzerine üyelerimiz ve yandaşlarımızın duydukları derin öfke ve kızgınlığı ifade etmek için yazıyoruz. Onların insanlık dışı uygulamaya görmeleri üzerine bu protesto yaparak, eminiz ki, komünistlere zulüm edilmesinin, demokrasinin inkarı, temel insan haklarının çiğnenmesi ve halk kitleleri üzerindeki baskı ve sömürü ile birlikte yürüdüğünü kendi acı deneyimlerinden bilen milyonlarca yurttaşımızın duygularını yansıtmaktayız.

Kutlu ve Sargin yoldaşların, ceza yasalarının anti-komünist maddelerinin ağır cezalar öngördüğü sözde “suçlar” nedeniyle yargılandıklarını endişe ile kaydediyoruz. Onlar suçlu değil, gerçek yurtse-

verlerdir. Onların yaptığı gibi Türkiye'de başı ve özgürlük, demokrasi ve ilerleme içinde ulusal bağımsızlık talep etmek bir suç olamaz. Türkiye adının itibarını düşürmekten suçlu olan, temel demokratik ve insan haklarına karşı işlenen suçlardan hükümlü olan onlar değil, siz ve sizin hükümetinizdir.

Tüm dünyadaki demokratlar ve ilerici halkların Haydar Kutlu ve Nihat Sargin'ın derhal ve koşulsuz olarak serbest bırakılmaları, zindanlarınızda bulunan tüm demokratların salıverilmeleri taleplerine katlıyoruz. Türkiye'de tek bir komünist cezaevinde olduğu sürece, Türkiyeliler komünistler koşulsuz ve kısıtlamasız olarak Türkiye halkına seslenmede özgür olmadıkları sürece rejiminizin demokratik olduğu iddianız yalan olarak kalacaktır.

Haydar Kutlu ve Nihat Sargin'ı salıverin, Türkiye'ye demokrasiyi iade edin.”
15 Kasım 1987

Joe Slovo

Güney Afrika Komünist Partisi
Başkanı

(Mektubun örneği Cumhurbaşkanı K.Evren'e gönderilmiştir)

Çekoslovakya Komünist Partisi Genel Sekreteri M.Jakes genel sekreterle dayanışma mesajı gönderdi

ÇKP MK Genel Sekreteri M.Jakes, Sargin ve Kutlu Yoldaşlara bir telgraf göndererek dayanışmalarını dile getirdi. Telgrafta, Çekoslovakya komünistlerinin ve tüm Çekoslovak kamuoyunun demokrasinin eksiksiz gerçekleşmesi için verilmekte olan mücadeleye büyük önem verdiği belirtiliyor. Ve H.Kutlu ve N.Sargin'ın uzun yıllar hapis tehdidi ve kişisel yaşamlarının tehlikeye girmesini gözde alarak politik göçmenlikten ülkelerine dönmeleri, devrimci bir davranış olarak değerlendirilirken, TBKP'nin Türkiye insanlarının aydınlık geleceği için giriştiği savaşta ÇKP'nin sürekli dayanışma ve desteğinden emin olabileceği belirtiliyor. Aynı aralanda felsefe, ekonomi, sosyal bilimlerdeki alanlarında profesörlerin de olduğu yüzlerce imzalı yılbaşı mesajları Prag'dan TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu ve TİP Genel Sekreteri Nihat Sargin'a gönderiliyor.

Kore İşçi Partisi TİP ve TKP Merkez Komitelerine dayanışma mesajı gönderdi

Kore İşçi Partisi Merkez Komitesi TKP MK Genel Sekreteri ve TİP MK Genel Sekreterlerinin Türkiye yönetimince tutuklanmalarından duyduğu derin üzüntüyü dile getirir ve onların serbest bırakılması için verdiğimiz mücadele ile güçlü dayanışmasını açıklar. Kore İşçi Partisi MK, Sargin ve Kutlu yoldaşların

derhal serbest bırakılmasını ve özgürce faaliyet gösterme hakkına kavuşmalarını talep eder, mücadelelerinizde başarılar dileriz.

Kore İşçi Partisi
Merkez Komitesi
10. Aralık 1987

Fransız Komünist Partisi MK Sekreterliği'nin yeni yıl mesajı

Değerli Kutlu ve Sargin yoldaşlar,

Fransız Komünist Partisi bu yeni yılda Fransız emekçilerinin ve demokratlarının iyi dileklerinin ve düşüncelerinin sizlere yönelik olduğuna sizi temin eder. Kasım ayı başlarında komünistlerin mücadelesini yasal olarak sürdürmelerini sağlamak amacıyla yurdunuza döndüğünüzde hapse atıldınız. Ve işkencelere uğradınız. Sizin cesaretiniz ve örnek onurunuz Türk hükümetine ve onun Fransa'daki destekçilerine karşı bir suçlama belgesi niteliğindedir. Onların demokrasi ve insan hakları konusundaki ayrımcı demecileri hakkında ne düşünülmesi gerektiğini herkes görebiliyor.

Değerli yoldaşlar, sarsılmaz dayanışmamızdan ve sizlerin ve tüm politik tutukluların serbest bırakılması, Türkiye'de demokrasinin özgürce işlerlik kazanması yönünde eylemlerimizi sürdürme ve daha da güçlendirip genişletme irademizden emin olabilirsiniz.

30 Aralık 1987
FKP MK
Sekreterliği

Fransız Komünist Partisi Merkez Komitesi sekreterlerinden Gaston Plissonnier FKP MK adına Ankara Merkez Kapalı Cezaevi'ne “Intertflora” eliyle çiçek göndererek Sargin ve Kutlu yoldaşların yeni yılını kutladı.

Yunanistanda Dayanışma Komitesi kuruldu

Kutlu ve Sargin'la dayanışma amacıyla Yunanistan'da, “Sargin ve Kutlu'ya özgürlük, Türkiye'de İnsan Hakları Komitesi” kuruldu. Komite, iki yöneticinin tutuklanmasının, işkence görmesinin ve cezaevine konulmalarının sorumlusu Özal hükümeti, savcı ve Devlet Güvenlik Mahkemesi olduğunu belirterek, genel sekreterlerin tutuklanmalarını ve işkence görmelerini protesto ettiklerini, sekreterlerin derhal serbest bırakılmasını istedi. 29 Aralık günü ise, 15 işçi federasyonu, Atina ve Pire işçi merkezleri ve H.Kutlu ve N.Sargin'a özgürlük komitesinin düzenlediği miting ve yürüyüş yapıldı. Yürüyüş sonunda Türkiye Büyükelçiliğinin kapısına bir protesto mektubu asıldı.

Filistin topraklarında İsrail'in yeni saldırısı

Filistin halkı davasında yalnız değildir

20. yüzyılın son çeyreğinde Filistin halkı acılar içinde yeni bir yıla daha girdi. 8 Aralık'tan bu yana, İsrail saldırganlarının Filistin topraklarındaki vahşeti, Lübnan'a saldırı ve Filistinlileri sınır dışı etme kararıyla ciddi boyutlara ulaştı.

5 Haziran 1967'den beri Amerikan emperyalizminin desteğinde devam eden İsrail siyonizminin işgali geçtiğimiz yılın sonunda devlet terörü yoluyla saldırganlığını artırdı. Siyonistler işgal altında tuttukları Batı Şeria ve Gazze'de özel eğitilmiş birlik ve zırhlı araçlarla gözü dönmüş çesine saldırıyorlar. 20 yıllık işgali protesto eden Filistinlilere özel komando birlikleriyle ateş açan siyonistler gece gündüz Filistinlilerin evlerini ve kampları basarak yaşlı genç demeden hapishanelere taşıyorlar. Siyonistlerin ocak ayından bu yana Filistinlilerin yerleşim bölgelerine yiyecek naklini önleyerek onları açlığa terk etme planları onların insanlık dışı yüzlerini ortaya koyuyor.

Son saldırılar yaşlı çocuk, kadın demeden 60'ın üzerinde ölü, 600'e yakın yaralı 6700 civarında tutuklu düzeyine ulaştı. Tüm dünyanın nefretini alan vahşeti, İsrail siyonistleri "işgal altındaki topraklar üzerinde denetimi sağlamak için terör uyguladıkları" biçiminde sözde gerekçeyle açıkladılar. İnsan haklarını her an kabaca çiğneyen, uluslararası anlaşmaları tanımayan siyonist yönetim şimdi de sınır dışı etme kararını "daha öncede bazı kişiler sınır dışı edilmişti, bundan sonra da edilebilir" diye savunarak, tüm dünyaya kafa tutar bir tutum sergiliyor.

İsrail'in saldırgan politikası yalıtılmıştır

Bir halkın en doğal hakkı, topraklarını, yurdunu savunma hakkına ve direnişine "kıyım"la yanıt vermeye devam edeceklerini ve bunda kararlı olduğunu sürekli vurgulayan siyonistler, sömürgeleştirme ve yayılma planlarında her türlü baskıcı yöntemi kullanıyorlar. Kimi çevrelerin iddia ettiği gibi, işgalin amacı sadece "toprak sorunu" gibi görünmüyor. Kaldı ki böyle bir yaklaşım, Filistin halkının kendi yazgısını belirleme ve kendi bağımsız devletini kurma hakkını tanımıyor. Siyonist yönetim, anıplara ait bölgeden daha fazla toprağın ele geçirilmesinin yanında, askeri-politik önem taşıyan siyonist yerleşim birimleri kurmak, bu birimler yoluyla da Filistinlilerin direnişlerini amanda bastırma amacıyla. İş yasasından ailelerin birleştirilmesi yasasına kadar her türlü yasal düzenleme Filistinlileri göçe zorlama temelinde, İsrail'in 20 yıllık işgali boyunca yılda yaklaşık 24 bin Filistinli yurdunu terketmek zorunda bırakılıyor.

Savunma Bakanı İzak Rabin, direnen Filistinlilere ateş açma hakkını polis ve orduya verirken, siyonistlerin açık devlet terörünü ve yayılmacı politikalarının boyutlarını ortaya koyuyor.

Uluslararası ilişkilerin akılcı, sorumlu biçimde yürütülmesi alanı yavaş yavaş da olsa gözler önünde gelişmeye başladığı bir süreçte İsrail'in kaba saldırgan tutumu artık açık bir destek bulamıyor. Son saldırıların haklılığını savunan ve inatla savunan, bugün sadece İsrail'in kendisi. Yıllardan sonra ABD İsrail'in yanında açık destekleyici tavır alamıyor, BM Güvenlik Konseyi'nin "İsrail'i kınama" kararının oylamasında ilk kez veto etmeyip, çekimser kalıyor. Hemen arkadan BM Güvenlik Konseyinin İsrail'i, 9 Filistinliyi sınır dışı etme kararından vazgeçmeye ve 1949 Cenevre sözleşmesine uymaya çağırarak kararını ABD olumlu oy vererek onaylıyor. Böylece, BM oybirliği ile bu kararı alırken, ABD 1982 Lübnan saldırısından bu yana ilk kez İsrail aleyhinde bir BM kararına olumlu oy vermiş oluyor.

Hiç şüphe yok ki, yaşadığımız şu günler, özellikle Washington zirvesinden sonra uluslararası ilişkilerde yumuşama yolunda adımlar atıldığı günler. Sorunların zorbalıkla değil, karşılıklı güven ortamında akılcı politikalarla çözülebileceğinin artık daha geniş güçlerce görülmeye başlandığı günler. ABD'yi bu tutuma zorlayan nedenler neler olabilir? diye sordüğümüzde akla ilk gelen yumuşama sürecinin başlatılması yolunda atılan adımlar oluyor şüphesiz. Bugün için, uluslararası sorunlar içinde yıllardır kanyan yaralardan biri olan Filistin sorunu, gerginliği tekrar ve tekrar körükleme, saldırganlığa açık destek vermek, girilen süreci geri döndürmeye aday olmak olur. Ülkeler arasındaki sorunların genilimi körükleyerek değil, karşılıklı çıkarları dikkate alarak çözüleceği yolunda yeni düşüncenin örneklerinin verildiği şu günlerde yeni gerginliklerin yaratılmasına destek vermek dünya ülkeleri topluluğuna rahatsız eder. Çünkü özellikle Filistin davasında uluslararası iradenin isteği İsrail'in siyonist, saldırgan politikasının karşısındadır. Dünya kamuoyu vicdanında Filistinlilerin kendi yazgısını özgürce belirleme ve bağımsız ulusal devletini kurma hakkı kabul edilmiştir. Dünya kamuoyu direnen Filistin halkıyla dayanışmasını yükseltirken, İsrail'in saldırgan politikası yalıtılmıştır.

Filistin Ulusal Konseyi Başkanı Abdülhamid el Sayeb'in sözleri bu gerçeği vurgulamaktadır. "Bu karar, siyonist işgali altındaki Filistin halkının çektiği acılara ve Filistin trajedisine dünyanın duyduğu

yakınlığın bir kanıtıdır. İşgalciler politikalarında değişiklik yapmazsa, Filistin halkı kendi kaderini tayin edene dek ayaklanmalar sürecektir."

En önemlisi de Filistin halkının yıllardır her türlü baskı ve zorbalığa karşı direnişi ve direnme kararlılığıdır. 8 Aralık'tan bu yana yeni boyutlar kazanan saldırıya İsrail'in işgal ettiği Arap topraklarında yaşayan tüm kesimler değişik eylem biçimleriyle destek verdiler, veriyorlar. Sokak direnişleri İsrail parlamentosundaki Arap milletvekillerinin grev çağrısıyla birleşti. Gazze Avukatlar Birliği 19 Aralık'ta, Filistinlilerin yasadışı yollarla tutuklandığını, soruşturma sırasında işkence ve baskı gördüklerini, mahkemede ise müvekkillerini savunma olanağı bulamadıklarını açıklayarak boykot başlattılar. Filistinlilerin sınır dışı edilmesi kararına karşı FKÖ pasif direnişe geçme kararı aldı.

FKÖ, Arapların İsrail mallarını boykot ederek, kira ve vergilerini ödemeyerek pasif direniş çağrısı yaparken, İsrail'in sınır dışı etme kararı aldığı 4 Filistinli genç açlık grevine başladı.

Uluslararası Ortadoğu Barış Konferansı toplanmalıdır

Bugün artık Ortadoğu bunalımının tüm öğelerini içine alacak uluslararası bir konferansın zorunluluğu geniş ülkeler tarafınca kavranmıştır. Arap Birliği zirvesi kasım ayı içinde yaptığı ve FKÖ'nün de katıldığı toplantıda, Filistin halkının haklı davasını desteklerken Uluslararası Ortadoğu Konferansının toplanmasını istedi. İslam Konferansı Örgütü, Filistin halkıyla dayanışma günü dolayısıyla yaptığı açıklamada Filistin halkının kendi kaderini tayin etmek ve bağımsız devlet kurmak için verdiği mücadeleyi desteklerken, adil ve barışçı bir çözümün böyle bir konferansta bulunabileceğini açıkladı. Çin Halk Cumhuriyeti, Dünya Sendikalar Federasyonu -Afrika-Asya Halkları Dayanışma Örgütü ve İsrail Komünist Partisi ayrı ayrı Uluslararası Ortadoğu Barış Konferansı çağrısı yaptılar. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu da aralık ayında yaptığı toplantıda 1984 yılında Sovyetler Birliği'nin önerdiği "Ortadoğu Barış Konferansı" önerisini kabul etti.

Günümüzde dünya ülkeleri ve hiçbir politik hareket ve hatta tek tek insanlar devletlerarası anlaşmazlıkları kayıtsız kalamazlar. Uluslararası güvenlik isteminin ve fikrinin yerleşmeye doğru adımlar aldığı yüzyılımız sonunda, eğer dünyada insan hakları çiğneniyorsa güvenli bir

Sargın ve Kutlu yoldaşlardan Gorbaçov ve Reagan'a mektup

"Barış, silahsızlanma ve uluslararası ilişkilerde yumuşama yönünde Sovyetler Birliği'nin kararlı politikası halkımızın çıkarına da uygundur."

Değerli M.Gorbaçov
Sovyetler Birliği Komünist Partisi
Genel Sekreteri

Nükleer silahların yok edilmesi temelinde ABD Başkanı R.Reagan ile imzalandığınız INF anlaşması dünyamız ve insanlığın barışçı geleceğine olan inancımızı sarsılmaz biçimde güçlendirmiştir. Sovyet devletinin daha ilk günden yüksektiği tarihsel barış buyruğusunun, günümüzde insanlığın en kritik anında, yeniden gerçeklik kazandığını görüyoruz. İnsanın geleceğine karşı sorumluluk, akıl ve sağduyu yönünde atılan bu adım hiç kuşku yokki tarihsel değerdedir.

Barış, silahsızlanma ve uluslararası ilişkilerde yumuşama yönünde Sovyetler Birliği'nin kararlı politikası halkımızın çıkarlarına da uygundur. Halkımızı bütün diğer halklar gibi barışın savunucusudur. Bugün insanlığın bir numaralı sorununun barış sorunu olduğunu ve bu konuda en başta biz komünistlere büyük sorumluluklar düştüğünü iyi biliyoruz. Bu bilinçle ülkemiz için stratejik bir hedef olarak Türkiye Birleşik Komünist Partisi Program Taslağında öne koyduğumuz Barış ve Demokratik Yenilenme hedefimiz doğrultusunda çabalarımızı her koşulda sürdürmeye kararlıyız.

SSCB ve ABD arasında gerçekleşen bu tarihsel bağandan dolayı Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı, bir insan ve bir komünist olarak duyduğumuz sevinci belirtir, sizi, SBKP Merkez Komitesi'ni ve Sovyet halkını kutlarız.

23.12.1987

Türkiye İşçi Partisi Genel Sekreteri Nihat Sargın
Türkiye Komünist Partisi Genel Sekreteri Haydar Kutlu

Merkez Kapalı Cezaevi/Ankara

"Varılan sonuç insanlığın barışçı geleceği için tarihsel bir kazanımdır."

Sayın R.Reagan,

Nükleer roketlerin kaldırılması temelinde Sovyetler Birliği Komünist Partisi Genel Sekreteri M.Gorbaçov ile varmış olduğunuz INF anlaşması yıllardır bu sonucu bekleyen tüm halklara derin bir nefes aldırıştır. Dünyamızı nükleer bir savaş tehdidinden tamamen çıkarmak için henüz gerekli tüm adımlar atılmış olmasa

TKP MK Genel Sekreteri H.Kutlu'nun
8.12.1987 tarihli basın açıklaması

'Alnımız ak başımız diktir. Demokrasi mücadelemiz sürecektir.'

Yurtdışından Türkiye'ye döndüğüm 16 Kasım 1987 tarihinden Ankara Cezaevine getirildiğimiz 5 Aralık 1987 tarihine kadar basın-radyo-televizyonu izleme olanağı bulabilmiş değiliz. Bu süre içinde Sarın ve ben ağır baskı ve işkence altında sorgulanmaktaydık.

Ancak üç gündür gazeteleri görebiliyoruz. Bazı gazetelerde TKP üzerinde polis operasyonlarından söz ediyor. Bu operasyonların emniyet ifadelerine dayandığı söyleniyor. Bazı isimler verilerek bunların gözetlmesine alındığı belirtiliyor.

Bu durumda bana aydınlatıcı bir açıklama yapma sorumluluğu düşmektedir. Aksi halde ilgisiz bir takım insanlar baskıya uğrayacaklardır. Geçmişte de bunun sayısız örnekleri görülmüştür.

Öncelikle şu bilinmelidir. Ben ve Sargın Cumhuriyet Savcılığına işkence gördüğümüz nedeniyle suç duyurusunda bulduk. Ben dilekçemde uğradığımız yasadışı uygulamalar, baskı ve işkenceleri ayrıntıları ile açıkladım. Açıkça görülebilir ki ifademe dayanarak Türkiye çapında bir TKP operasyonu mümkün değildir.

Basında benim ifademe dayanılarak Otomobil-İş sendikasının yeni ve eski genel sekreterlerinin gözetlmesine alındığını okudum. Sorgulanmamda bu sendika üzerinde duruldu. Bana isimler okundu. Ben her defasında bilmediğimi söyledim. Bu sendikacı arkadaşları uzaktan veya yakından tanımamaktayım.

Yine basında İzmir-Adana ve Ankara'da tutuklanmalardan söz ediliyor. Bunlarla ilgili ifademde tek bir isim geçmemektedir.

Aynı şekilde TKP Türkiye Sorumlusu Toygun Eraslan'dan söz ediliyor. Bunun doğru olmadığını, böyle bir sorumluluğun artık parti yapımız-

da olmadığını gerek emniyet ve gerekse savcılıkta belirttim. İfademe de geçirildi.

Basında avukatlarımdan Atilla Coşkun ve Rasim Öz'ün gözetlmesine alınmış olduğunu da okudum.

Sorgumda Atilla Coşkun üzerinde çok duruldu. Onları (onları diyorum çünkü Atilla ile birlikte gazeteci Süleyman Coşkun üzerinde duruyorlardı.) gözetlmesine alıp seninle yüzleştireceğiz dediler. Ben yüzleştiren bile kabul etmem reddederim dedim. Böyle bir yüzleştirme olmadı.

İşte gerçekler bunlardır. Avukatlarımdan ikisinin bizimle ilk görüşmelerini yapmalarından hemen sonra cezaevinin içinden polislere alınmaları karanlık niyetleri ve telaşı apaçık gösteriyor. Bu telaş bize işkence yapıldığının ayrıntıları ile kamuoyuna yansıtacağı korkusundan kaynaklanıyor. Karanlık amaç ise kamuoyuna bizi ezilmiş göstermektir. Komünist Partisinin yasal olarak kurulup çalışması yönündeki ceryanı korku yaratarak kırmaktır.

Öte yandan avukatlarıma henüz emniyet ve savcılık ifadelerimiz verilmemişken basına ifadelerimiz konusunda kimin açıklamalarla bulunduğunu soruyorum. Bu bile kötü niyeti, yasadışı uygulamaları ortaya koymaya yeterlidir. DGM Başsavcısı her şeyin kendi bilgisi dahilinde olduğunu söylediğine göre bu duruma ne demektedir?

Demokratik kamuoyu ve halkımız şunu bilmelidir. Bizi fizik ve politik olarak ezmek istediler, ama ezilmedik. Alnımız ak, başımız diktir. Demokrasi için mücadelemiz sürecektir.

Bu fırsatla sorumlulukla davranan, demokrasi ve insan hakları yönünde çaba harcayan basına içtenlikle teşekkür etmek isterim.

8.12.1987

Nabi YAĞCI (H.KUTLU)

bile varılan sonuç insanlığın barışçı geleceği için tarihsel bir kazanımdır.

Biz aynı zamanda atılan bu ileri adımla birlikte ummak istiyoruz ki, bu anlaşma ile nükleer silahsızlanma çabası uzak olmayan bir gelecekte uzayın da silahsızlandırılmasına, uzaya nükleer silahlar yerleştirmemeye kadar varacaktır. Yine inanıyoruz ki bu adım barış içinde birarada yaşama, başka ülkelerin içişlerine karışmama, uluslararası sorunların çözümünde zora başvurmama kolektif güvenlik, demokrasiye ve insan haklarına

saygı ilkelerinin dünyamızda egemen olmasının yolunu açacaktır.

ABD ve SSCB arasında gerçekleşen bu tarihsel bağandan dolayı Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı ve bir insan olarak duyduğumuz sevinci belirtir, sizi ve başsever olduğuna inandığımız halkınızı kutlarız.

23.12.1987

Türkiye İşçi Partisi Genel Sekreteri Nihat Sargın
Türkiye Komünist Partisi Genel Sekreteri Haydar Kutlu

Merkez Kapalı Cezaevi/Ankara

Macaristan Sosyalist İşçi Partisi Merkez Organı Népszabadség gazetesinin TKP Genel Sekreter Yardımcısı Mehmet Karaca ile yaptığı söyleşi:

Ankara'da tutuklu iki komünist yönetici ülkelerine niçin döndüler?

- Bugünlerde Avrupa'nın herhangi bir yerinde gazetecilerin, Türkiyeli komünist yetkililerle karşılaştıklarında ilk soruldukları soru şu oluyor: Kasım seçimlerinden önce ülkelerine döndüklerinde Ankara havaalanında tutuklanan TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu ile TİP Genel Sekreteri Nihat Sargın'ın durumları nedir?

- Her iki yoldaşımız da poliste yasalının izin verdiğinden daha uzun bir süre gözaltında tutuldular. Dış dünyadan yalıtılmış durumdadırlar. Kendileriyle yalnızca avukatları görüşebiliyor. Onlar aracılığıyla poliste her ikisine de işkence uygulandığı öğrenildi. Ayrıca iki avukat gözaltına alındı, ama daha sonra Barolar Birliği'nin protestosu üzerine serbest bırakıldılar. 500 kadar avukat iki komünist yöneticinin savunmasını üstlenmeye hazır olduklarını açıkladılar. Onların adalet duyguları hukuk dışı ve antidemokratik uygulamalardan zedelenmiştir.

- Kutlu ve Sargın yoldaşlar yurtdışından ülkelerine dönerken kendilerini neyin beklediğini kuşkusuz biliyorlardı. Bu adımı buna rağmen niçin attılar?

- Biz partimizin legal olarak çalışabilmesini ve yeni, demokratik bir politik kültürün oluşmasına katkıda bulunabilmesini istiyoruz. Ülkemizde herkes tutuklanma korkusu olmadan görüşlerini açıklayabilmelidir. Biz, şiddetin Türkiye'nin politik yaşamından dışlanmasını arzuluyoruz. O nedenle, Türkiye'de, demokrasiyi savunan herkesin legal bir komünist partisinin kurulmasına ilgi göstermesi gerektiğini söylüyoruz. Kaldı ki, ülkemizde komünist partisinin hala yasaklı olması, günümüz Avrupa'sında politik bir çelişkidir.

Hükümet partisi demokrasiden yana olduğunu açıklıyor. Son yıllarda bu yönünde belli adımlar da atıldı, ama amaç henüz daha çok uzaktadır. Kutlu ve Sargın yoldaşlar Türkiye'ye geri dönerek ve partileri için legal çalışma koşulları talep ederek, öteki politik güçlere, gerek hükümete gerekse muhalefete, demokratikleşme konusunda tutumlarını ortaya koyma olanağı sağladılar. Bütün görüşlerin serbestçe açıklanmasına olanak tanınması konusu kamuoyunda geniş şekilde tartışıldı. Bu tartışmada büyük destek gördük.

- Bazı örnekler verebilir misiniz?

- İki yöneticinin dönüşü kamuoyunda geniş yankı uyandırdı. Hükümete yakın

olanlar da dahil olmak üzere bütün büyük gazeteler, Kutlu ve Sargın yoldaşlarla yapılmış röportajlar yayımladılar. Onlar bu röportajlarda ülkeye dönüş kararlarını açıkladılar ve birleşmekte olan partilerinin programını tanıttılar. Öteyandan her iki sosyal demokrat parti de yeni komünist partisinin legal faaliyetinden yana tutum aldılar. Seçimlerden sonra SHP genel sekreteri tutuklu bulunan komünist liderleri hapisanede ziyaret etmek istediğini açıkladı. Parlamentodaki ikinci büyük partinin genel sekreterinin bu isteğine yetkili makamlar yanıt vermediler.

- Ankara'da resmi çevreler komünist partisinin legalleşmesinin henüz erken olduğunu söylüyorlar...

- Hükümet partisi seçimleri kazanmıştır ve şimdi bir ikilem ile karşı karşıyadır. Hükümet ya kapsamlı bir demokratikleşme doğrultusunda adımlar atacaktır -ki bu bütün toplumun yararına olacaktır- ya da sözleriyle işi uyum içinde olmayan bir hükümet olarak kalacaktır. Hükümet komünist partisinin legalleşmesi için zamanın henüz erken olduğunu söylüyor ve bu konuda askerler içindeki soğuk savaş yanlılarınca destekleniyor. Görüşlerini açıkladıkları için tutuklanan insanların serbest bırakılması için mi zaman erkendir? Haklı gördükleri bir dava için mücadele edenlere işkence yapılmasına son vermek için mi zaman erken? Herkesin seçimlerde istediği partiye oy vermesi, istediği partiye üye olmasını güvence altına almak için mi zaman erken? Türkiye bu konularda Avrupa'nın gerisinde kalmıştır ve Kutlu ve Sargın yoldaşlar yurda dönüşleriyle bağlı riski bu nedenle, Türkiye'nin uluslararası saygınlığının yeniden kurulmasına katkıda bulunmak istedikleri için göze almışlardır.

Gericiлик eskiden bizi ulusal çıkarlara ihanet etmekle ve terörizmle suçlamaya çalışırdı. Bizim komünist partisinin legalleşmesi için harekete geçmemiz bu tür "iddia"ları tamamen çürütmektedir. Öteki demokratik ve ilerici güçlerin katılımıyla demokratikleşme sürecinin hızlanacağını ve bunun partiye izin verilmesiyle birleşeceğini umuyoruz. Ayrıca bu talebimiz bütün Avrupa'da komünist, sosyal demokrat ve çevreci partilerce destekleniyor. Bunun kolay ve hızlı bir süreç olmayacağını biliyoruz. Ama zamanın mücadeleyi başlatmak için elverişli olduğu görüşündeydik ve hala bu görüşteyiz.

- TKP ile TİP'in birleşme süreci hangi aşamada? TBKP Programı üzerine birkaç şey söyleyebilir misiniz?

- Önceden başlamış olan birleşme süreci devam etmektedir ve her iki partinin birlik kongresi ile tamamlanacaktır. 1987 yazında yeni, ortak program kaleme alındı. Bu programın tartışılması sürüyor. Programda Türkiye'nin ilerici geleceğinin yalnızca demokratik güçlerin birleşmesi ile gerçekleşebileceğinden yola çıkıyoruz. Bu nedenle komünistler, sosyal demokratlar ve burjuva demokratik çevreler arasında diyalogtan yanayız. Perpektif amacımız sosyalizmi barış ve demokrasi için güncel mücadele ile bağlayan programımızın Türkiye'nin demokratik çevrelerinde geniş yankı uyandıracağını umuyoruz.

YENİ GÖREVLERİN ÜSTESİNDEN GELEBİLMEK İÇİN...

Baştarafı 8. sayfa

tek tek komünistlerin önderlik düzeyleri nedir ve ne olacaktır? Bu ve sıralanabilecek daha onlarca soruya yanıtlarımız ikircimsiz, açık ve kesin olabilmelidir. Çünkü yurttaşlarımız partilerini ve komünistleri bu mücadelelerin içinde tanıyacaktırlar. Boyalı basında günlerce adlarından söz edilen komünistlere istedikleri sorulan sorabilecekler, görüşlerini belirtebileceklerdir.

Seçimle işbaşına getirilen kentlerde Yabancılar Danışma Meclislerine Türkiyeli komünistlerin seçilme oranı, işyeri işçi temsilcisi komünistlerin sayısı, etkin olduğumuz işçi, gençlik ve kadın derneklerinin üye sayısı, legal gazetesatış sayımız...

Kutlu ve Sargın yoldaşlarla dayanışmayı örgütlerken, Birleşik Komünist Partimiz temellerinden yükselirken bu alanlar, uzun soluklu mücadelemizde güçlendirmemiz gereken birer mevzi, değerlendirmelerimizde ise kistastlarımız olacaktır. Yurttaşlarımız bizi böyle tanıyacak ve TBKP Programı Taslağındaki "Yurtdışındaki işçilerin buldukları ülkelerde eşit haklara sahip olması için çalışmalılar..." hedefinin ete kemiğe bürünmesi bu mücadelelerden geçerek gerçeğe dönüşecektir. Onun için bu tarihsel ve bir o kadar da olağanüstü dönemde daha fazla özveri, daha fazla disiplin, daha fazla yaratıcılık.

Özgür bir ülkede özgür bir halkın
özgür emeğine geniş ufuklar

Daha çok demokrasi, daha çok sosyalizm

Ekim devrimi zaferinden günümüze değin Sovyet sosyalist sisteminin gelişmesinde, emekçi halkın tam egemenliğini güvenceye almanın -halk hükümetinin, Marksist anlayış açısından halkın özyönetiminin halkın kendisince damutılmasının özü budur- en etki yollarını ve biçimlerini sürekli arayış bir gösterge olmuştur.

Lenin daha Ekim Devrimi'nin arifesinde halkın gerçek özyönetimine geçiş perspektifini görmüştür. Politik erki kazanmanın emekçi halktan bağımsız ele alınmayacağına inanmış ve onların yönetime katılımını kurumlaştırmıştır.

Üstelik Lenin, kitlelerin bu katılımını ve özyönetimini emekçi halkın devleti ile karşı karşıya getirmemiş, tam tersine, bunu emekçi halk devletin esas özü olarak ele almıştır. Bu ise, halkın özyönetiminin Sovyet biçiminin hiç bir koşulda, kapitalist devletlerde varolan "yerel özyönetim" dar kapsamına sıkıştırılmayacağı anlamına geliyordu. Lenin Sovyetler Cumhuriyetini, küçük yerel işler boyutunda veya devlet erkine bir katkı biçiminde değil, emekçi halkın devlet işlerine aktif ve kitlesel katılımı temelinde, özyönetimleri üzerinde yükselen bu gücün bizzat kendisi olarak öngörmüştür.

Sosyalist özyönetime giden yol

Ekim Devrimi'nin 70. yıldönümüne yaklaştığımız şu sırada, devrimimizin öncü gücünün politik geleceğinin tümüyle tarih tarafından yaratıldığını belirtmek gerekir. Emekçi halkın tam egemenliğini her aşamasında geliştirme yolumuz elbette ne basit, ne de kolaydı, çünkü o öncülerin yolu vardı. Çıkışlar ve inişler, zaferler ve yenilgiler, buluşlar ve yarılgılar oldu. Fakat bütününde, ileriye doğru yol aldıkça, sosyalizmin temellerini inşa ettikçe, Sovyet toplumsal yaşamının sosyalist ilkelerini güçlendirip derinleştirdikçe, nüfusun daha geniş kesimi kendi yaşamsal sorunu olarak gördükleri ülkenin yönetimine kaçınılmaz olarak katılmışlardır. Tüm bunlar ilk 1918 Rusya Federasyonu Anayasası'na ve diğer Sovyet Cumhuriyetleri anayasalarına, 1924 Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Anayasası'na ve Aralık 1936'da kabul edilen SSCB Anayasasına yansımıştır. Bunlar, sosyalist devletin toplumsal temellerinin sürekli genişletilmesini, İşçi Köylü ve Asker Temsilcileri Sovyeti'nin Emekçi Halk Temsilcileri Sovyeti'ne dönüşmesini, sosyalist işçi-köylü özyönetiminin aşamalı olarak tüm emekçi halkın ve bütün ulu-

sun özyönetimine doğru ilerlemesini biçimlendirdiler.

Diğer yandan, bu anayasal girişimler kaçınılmaz olarak geçirilen tarihsel aşamaların koşullarını ve özgün niteliklerini (savaş komünizmi ve Yeni Ekonomik Politika, sanayileşme ve kollektifleşme) ve aynı zamanda halkın kültürel yaşamındaki köklü değişimleri yansıtmışlardır. Bu hiç de kolay olmayan süreçte ekonomik olarak en gelişmişlikten uzak ülkemiz, kendini kapitalist dünya ile karşı karşıya bulmuştur. Teknik ve ekonomik geriliğin hızla aşılması için tüm güçlerin toplanması, ekonomide dramatik değişimlerin yaşama geçirilmesi, doğrudan merkezci bir biçimde geniş kaynakların öncelikle ağır sanayinin geliştirilmesine aktarılması gerekiyordu. Gelişmiş kapitalist uluslarda tamamlanması onlu yıllar gerektiren böyleli stratejik hedeflerin olanaklı en kısa sürede gerçekleşmesini sağlayan bu amaçların gereklerini devlet yönetiminde merkezci sistem karşılamıştır. Yönetimin merkezi karakteri Büyük Yurtsever savaş döneminde kaçınılmaz olarak yoğunlaştı ve savaş sonrasında da belirli ölçülerde korundu. Tüm bunlar tarihimizin nesnel gerçekleridir.

Aynı zamanda, yıllar geçtikçe kurulu yönetim sistemi, ekonomik ve toplumsal gelişmenin koşulları ve gerekleri ile, sosyalist yolda toplumsal ilerleme ile giderek artan ölçüde bir çelişme içine girdi. SSCB'nin 1977 Anayasası sosyalizmin tam ve kesin zaferini biçimlendirmiştir. İşçi sınıfı diktatörlüğü devletinden aşamalı olarak tüm halkın devletine geçiş güvence altına alınmıştır. Nitekim, bilimsel teknolojik devrimin kazanımlarını değerlendirmede yeni ve önemli değişiklikleri etkin olarak kullanmayı, ekonomik yönetim metodlarını yaygınlaştırmadan yoğunlaşmaya geçmeyi ve devlet erkini sadece halkın çıkarları için kullanılan değil, aynı zamanda halkın, her emekçi kadın ve erkeğin yaşamsal sorunu haline getirmeyi olanaklı kılmıştır.

Fakat bu süreç, 1970'ler ve 1980'li yıllar eşliğinde ortaya çıkan durağanlık olgusu tarafından engellenmiştir. Anayasa ve toplumsal pratik arasındaki zıtlıklar, ekonomik yönetim mekanizmasında ciddi aksaklıklar ve sosyal adalet ilkelerinde ciddi gerilemeler belirdi. Ülkenin yönetimine emekçi halkın katılımını sağlamada şekilsizlik ve ön örgütlenmeler yetersizlik kazandı. Toplantı istatistikleri gerçek için yerini almaya başladı. Sosyalist demokrasinin kurumlarının işleyişinde, Sovyetler'in pratik işlerinde, yönetim bi-

Anatoly LUKYANOV*

çim ve metodlarında ciddi eksiklikler birikmeye başladı.

Durum böyle olunca, Sovyet devlet kurumlarının gelişiminde ve demokratik potansiyelinin elden geçirilmesinde keskin bir dönüşümü gerçekleştirmek sorunu yükseldi. Bu, SBKP Merkez Komitesi'nin Nisan 1985 Plenumu'nda, 27. Parti Kongresi'nde ve kongre arası MK Plenumlarında son derece samimi, açık ve cesur biçimde tartışılmıştır. Daha da ötesi, perestroika'nın (yenilenme) geri dönüşmezliğini güvence altına alacak ve vazgeçilmez gücü -halkı- buna katacak kaldırıcın tam ve açık seçik tanımı yapılmıştır. Parti, bu kaldırıcı, toplumsal yaşamın her alanında demokratikleşmede görmektedir.

Demokratikleşmenin gözenerleri

Burada öncelikli sorun, her düzeyde iktidarı temsilci (seçilmiş) organlarının-Halk Temsilcileri Sovyetlerinin rolünü artırmaktır. Sovyetler bugün merkezi ve yerel düzeylerde devlet erkının 52.000 organını kapsamaktadır. Bunlar toplumumuzun tüm sınıf ve sosyal gruplarını temsil eden, 100'ü aşkın ulustan iki milyondan fazla temsilciyi birleştirmektedirler. Günümüz koşullarında, Sovyetlerin elindeki yetkiler ile bu yetkileri kullanma şartları arasındaki çelişmelerin aşılması için ısrarlı çaba göstermeye özel bir önem verilmektedir. Açıkça belirtirsek, ikisi arasındaki açıklık oldukça fazladır. Bu görevi yerine getirmenin yolları nelerdir?

Birincisi, politik ve sosyo-ekonomik sorunları hakim olmada Sovyetlerin yetkilerinin genişletilmesi ve bu yetkilerin bölgede kapsamlı gelişme için aktif kullanımıdır. Genel olarak, her Sovyet için görev, bölgenin gelişmesinde temel sorunların, her kişi ve ailenin yaşamını ilgilendiren ve günlük problemlerin çözüldüğü odak haline gerçekten gelmektir.

İkincisi, yüksek ve yerel Sovyetlerin rolünü artırmada ana etkenlerden birisi olarak, bunların oluşturulmasında ve çalışmalarında demokratikleşmedir (seçim sisteminde, yürütme organlarının sorumluluklarında değişikliklere gitmek, oturumların işleyiş biçimini, komisyon çalışmalarını ve temsilcilerin aktivitelerini geliştirmek).

Sovyetlerin çalışmalarını iyileştirmede öncelikle veri olarak ele alınması gereken kimi gerçekler vardır. Sovyet o bölgenin hakimidir ve Sovyet'e seçilmiş temsilci-

ler onun içinde hakimiyetin unsurlarıdır. Devletimizin demokratik kurumlarının geçirmekte olduğu genel gelişim çizgisi onların aktifleştirilmesi ile gerçekleşmektedir.

Emekçi halkın kamu örgütlerinin konusu, bugün anayasal sistemimizde bir çok anlamda yeniden tanımlanmıştır. Yakınlarda yapılan sendikalar, Genç Komünistler Birliği, sanatsal birlikler ve emektarlar kongreleri bu örgütlerin ve diğer birçok toplumsal biçimlenmelerin çalışmalarını iyileştirmede taze bir ivme sağlamışlardır.

Bugün, ancak ilgili sendika, Genç Komünistler Birliği ve kadın örgütlerinin katılımıyla ya da ön onayla devlet organlarının çözümüne uğraşabileceği sorunların kapsamını genişletmek, ve aynı zamanda bu örgütlerin kimi durumlarda idari kararların yürütülmesini durdurma hakkıyla donatılması için yasalar düzenlenmiştir.

Diğer yandan, Sovyetlerin sosyalist öz yönetiminin temel birimi olarak tanım lanmasından ve kamu örgütleri çalışmalarının düzenlenmesinden, hiçbir koşulda, yurttaşların ülkenin inşasına doğrudan katılım biçimlerinin küçümsemesi anlaşılmalıdır.

Bu bileşenler -temsili ve doğrudan demokrasi- ilkesel olarak birbirinden kopamazlar. Ülkemizde, tüm cumhuriyeti ilgilendiren ve yerel nitelikteki yasa tasarıları ve diğer temel kararlar üzerinde geniş kamuoyu içinde yürütülen, şimdi "Devlet Yaşamının Temel Sorunlarının Ülke Çapında Tartışılması Üzerine Yasa" ile biçimlenmiş olan, tartışma pratiği bura da özel bir rol oynamaktadır.

Doğrudan demokrasi, iş kolektiflerinin yaşamlarında daha büyük bir genişlik sağlıyor. Toplantılarında yılda 80 milyon aşkın kişi söz almaktadır. Parti, son aşamada iş kolektiflerinin vereceği kararların bağlayıcı olacağı sorunların kapsamını adım adım geliştirme ve sanayi-büro işçilerinin genel toplantılarının işlevini güçlendirme görevini önüne koydu. Tüm bunlar, yeni "Devlet İşletmeleri Üzerine Yasa"da yansımaları bulmuştur.

Kısacası, halkın sosyalist öz yönetiminin ilkeleri her geçen gün daha derin boyutlarda ekonomik yaşamı kavramaktadır. Bunun, Parti'nin gösterdiği gibi, kesin önlemlerle ekonominin yönetimini köklü biçimde yeniden yapılandırarak desteklenmesi şarttır. Böylece, her şeyden önce, önderlikte idari metodlar yerine ekonomik metodların ağırlık kazanmasına geçiş, yönetimin en geniş biçimde demokratikleştirilmesine yönelik ve insan faktörünün yeniden canlandırılması öngörülmektedir.

Haklarımızın güvencesi

Fakat PERESTROIKA sadece ekonomiyi yöneten organlara ilişkin değildir. Aynı zamanda, yasama, yürütme ve yargı

Sovyetler Birliği'nin yenilenme politikası ve Ekonomi alanında girilen yeni aşama

Celal ÖZ

Sovyetler Birliği'nde gelişen yenilenme politikası sürecinde, yeni yılla birlikte, ekonomi alanında ikinci aşamanın yaşanmasına başlandı. 1 Ocak'tan itibaren yeni Devlet İşletmeleri Yasası yürürlüğe girmiş oldu. Şu anda sanayi üretiminin yüzde 60'ını gerçekleştiren işletme ve birlikler, bu yasa kapsamında yeni koşullarda üretimlerini sürdürecektir. Ekonomik sorumluluğu, kendi kendini yönetme ve finanse etme temelinde tüm sonuçlarıyla işletmelere veren bu yeni ekonomik mekanizma, 1989 yılında ekonominin hemen hemen tümünü kapsayacak.

Nitekim, yeni yıl mesajında M.Gorbaçov, Perestroika'nın başlatılan ekonomik reformlarla birlikte kritik bir döneme girdiğini belirterek, ülkeye yerleşen yeni manevi havayı ilk dönemin büyük bir kazanımı olarak değerlendirdi. Artık köklü ekonomik reformların uygulamaya geçirilmesine gelindiğini, ancak burada, örneğin kültür ve kitle iletişim alanlarında olduğu gibi, hissedilir değişimlere çok hızlı ulaşılamayacağını anlattı.

Yeni Devlet İşletmeleri Yasası'nda öngörülen reformun özünü, ekonominin yönetiminde idari metodlardan ekonomik metodlara geçiş, merkezi yönetimle işletme ilişkileri dengesini ve işyerinde karar alma sürecini temelden yeniden düzenleyen bir ekonomi mekanizmasının yaratılması oluşturmaktadır. İşletmeler, işin örgütlenmesi ve yönetimin yapılandırılması, sermaye yatırımlarının yanı sıra karlarının bir bölümü üzerine de kendilerinin karar verecekleri daha geniş bağımsızlığa kavuşturulmaktadır. Daha önce bir iş kolunda kar ve zarar yapan işletmeler, bağlı oldukları bakanlıkça dengeleniyor, verimsiz çalışan işletme, verimli çalışan tarafından ödenmiş oluyordu. Artık her işyeri kendi ekonomik gelişmesinden kendisi sorumlu olmaktadır. Böylece, işletmelerin maddi çıkarlarını

koruma ve çalışanların kârı ve ek ücretlerini arttırma istemleri sonucu kaynakların ve teknik yeniliklerin değerlendirilmesinde, rasyonelleşme önlemlerinin alınmasında ve ürünün kalitesini arttırmada yeni bir ivmenin kazanacağı belirtiliyor.

Yeni yasa, işletme ve birim yöneticilerinin seçim kurallarını da çiziyor. Yasa kapsamındaki işyerinde iş kolektifleri konseyi, çalışanların genel toplantılarında seçilecek. Bu konseyler işyerlerinin en üst karar organını oluşturmakta ve işletme yönetimi ekonomik ve sosyal sorunlarda bu organın onayı olmadan iş yapamayacaklar.

Açıktır ki, bu alanda edinilecek deneyim ve kazanımların sadece ekonomik alanda Sovyet sosyalist sistemine güçlü atılımlar getirmesi beklenmiyor. SBKP, her şeyden önce, üretimin etkinliğini arttırmayı hedeflerken işçilerin işyerinde, buldukları kolektiflerde ve sosyal yaşamın bütününde gerçek egemen unsur olmalarını geliştirmeyi kilit sorun olarak görmektedir. Emekçilerin üretim sürecinde tüm sorumluluklarıyla egemen unsur olmaları ile toplumsal, ekonomik, bilimsel ve teknolojik ilerlemede bu en yaratıcı gücün egemenliğini pekiştirmeyi birbirinden koparılmaz bir bütün olarak ele alıyor. Emekçilerin toplumsal mülkiyetin gerçek ve aktif sahipleri olmaları, kolektiflere ve tek tek işçilere toplumsal mülkiyetin olanaklarından tüm genişliği ile yararlanmaları ve onları sorumlu olmaları demektir. Bu, geniş emekçi yığınların ekonominin yönetimine -bulunduğu ekipten ulusal ekonominin bütününe- katılımını pratikte pekiştirmek, güvencesini güçlendirmek ve bireylerin geliri ile harcadığı emek arasındaki bağı geliştirmek çabalarına sıkı sıkıya bağlıdır.

alanlarındaki tüm organları dahil olmak üzere, devletin diğer kurumlarını da bütünüyle ilgilendirmektedir. Daha ötesi, nasıl ki yasa dışı ve yasa üstü demokrasi olmazsa, sosyalist yasallığın güçlendirilmesi sorunu da bugün en üst sıralarda yer almaktadır.

27. Parti Kongresi, yasamanın geliştirilmesini, yürütme ve yargının güçlendirilmesini ana yönelim olarak tanımlamıştır. Bugün ekonominin, sosyal alan ve kültürün gelişmesi, halkın sosyalist öz yönetiminin ve yurttaşların hak ve özgürlüklerinin geniş güvencelerinin gelişmesi ile ilgili yeni yasaların hazırlanması ve kabul

edilmesi yolunda çok miktarda iş yapılmıştır. Kısacası, perestroika'nın yasal temelleri ve yasal koşulları oluşturulmuştur.

Fakat kabul edilen yasa ne kadar iyi olursa olsun, titizlikle uyulur ve uygulanırsa yaşayabilir. Bu bağlamda ve günümüz koşullarında yasaları uygulayan organların çalışmalarının iyileştirilmesine özel ilgi gösterilmektedir. Parti, yasa ve kuralları uygulayanların kendilerinin yasa, devlet ve halk nezdinde tam bir açıklığa sahip olmalarını istemektedir. Her zaman hatırlanmalıdır ki, yasallığın ihlali

Devamı 10. sayfada

YENİ GÖREVLERİN ÜSTESİNDEN GELEBİLMEK İÇİN...

Kutlu ve Sargın yoldaşların ülkeye dönmeleleriyle birlikte dayanışma çalışmaları, *Türkiye İşçi Partisi* ve *Türkiye Komünist Partisi*'nin Batı Avrupa örgütlerinin faaliyetinin temel görevi olarak öne çıkmıştır. Uygulamadan da yakından bildiğimiz gibi, *Kutlu ve Sargın yoldaşlara özgürlük ile TBKP'nin yasal kurulma hakkının elde edilmesi için yürütülen dayanışma çalışmaları* değişik alanları kapsamaktadır. Bugün politik anlamda öne çıkan yönü, uluslararası resmi çevre, kurum ve kamuoyunun dayanışmasının sağlanması olmakla beraber, Batı Avrupa'da yaşayan milyonlarca ifade edilen Türkiyeli göçmenlerin dayanışmasının kazanılması, başlatılan sürecin kısa ve uzun erimdeki gereksinimlerinin önemli bir bileşenidir. Biz bu yazımızda, dayanışmanın bu yönü üzerinde durmaya ve F.Almanya somutundan hareket etmeye çalışacağız.

***

Bugün F.Almanya'da 1,5 milyonun üzerinde Türkiyeli göçmen işçi, esnaf ve aydın yaşamaktadır. Yaşadıkları ülkenin ekonomik ve dolayısıyla politik sürecine bağlı olmanın yanı sıra, göçmen yurttaşlarımızın ezici çoğunluğunun Türkiye'ye yönelik olarak da politik tercihlerinin var olduğunu biliyoruz, biliyoruz ve bu olguyu son referandum ile ara seçimlerde daha açık gördük. Bonn'daki *Türkiye Araştırmalar Merkezi*'nin referandum öncesi yaptığı bir araştırmaya göre de, göçmenlerin arasında F.Almanya'daki partilerden *SPD* ve *Yeşillere* destek verenlerin, ülkemize yönelik politik tercihlerinde sağ partilere eğilim gösterdikleri açıklanmıştır. Bunun yanı sıra etraflarında *komünist Alman sendikacı ve komünist avukatı* arayan yurttaşlarımızın Türkiye politikasında hiç de komünistleri desteklemediklerini kendi deneylerimizden biliyoruz. Göçmen işçilerin sorunlarını katbekat artıran ANAP'ın, sınırda kullanılan oylarda tüm diğer partilerden fazla oy alması da bu araştırma ve pratik deneyleri doğruluyor. Bu gerçek, sosyal demokratlardan komünistlere dek, tüm Türkiyeli ilerici güçlerin yurtdışı faaliyetlerinin önemli eksikliklerinden birini bir kez daha hatırlatıyor.

Ne kadar yazıp çizmiş de olsak, seminerler, konferanslar düzenlemiş de olsak, en iyimser yorumla, teorik anlamda savunuyor da olsak, yığınlar arasında çalışmamızın gerektiği gibi pratiğe uygulamıyoruz. Çoğu dönemlerde örgüt çalışmalarımızın F.Almanya'ya ve Türkiye'ye yönelik ikili görevlerini uyumlu, birbirini güçlendirecek düzeyde sürdüremedik. Son yıllarda bu yönde olumlu adımlar attığımızı gözardı etmemekle birlikte, vardığımız düzeyin olması gerekenin gerisinde olduğunu vurgulamamız gerekir

Sinan DENİZ/FAC

Özellikle göçmen işçi, genç ve kadınların, fabrika, okul ve yerleşim bölgelerinde mücadelelerine önderlik edip, süreklilik kazandırılmaması bu sorunun temel nedenlerinden birini oluşturuyor.

Kuşkusuz zorluklarımız da vardı. Yurtdışı koşullarında da olsa, legal faaliyet gösteremeyişimiz, açık kimliğimizle ortaya çıkmayıp da bunun bir nedeniydi. Çeşitli dolaylı yollar ve araçlarla çalışmalar yapıldı. Kimi dönemlerde geniş göçmen yığınlarının desteğini alan başarılı etkinlikler partilerimizin yol göstericiliğinde geliştirilmiş ve kısmi başarılar elde edilmiş olsa dahi, göçmenler bu kampanyalarda komünistlerin önderliklerini net bir biçimde göremediler. Hatta, dışa karşı açık kimliğimizle çıkmayıp da kimi zaman eksikliklerimizi gizlemekte bir siper de oldu.

***

Şimdi yepyeni bir durumla karşı karşıyayız. Genel sekreterlerimiz *Türkiye Birleşik Komünist Partisi*'nin faaliyette bulunmasını legal olarak başlatma koşullarını hazırlamak için ülkedeler. *Açık kimlikleriyle faaliyet göstermeleri on yıllardır yasak olan komünistler tarihsel bir adım atarak komünist hareketin mücadelesini yeni bir aşamaya yükselttiler.* Partilerimizin liderleri bu devrimi eylemi başlattılar, bize düşen görev de bu adımın F.Almanya'daki gerçeklerini yerine getirmektir.

Bu adımın göçmen işçi, esnaf ve aydınlarına yönelik gereklerini nasıl yerine getireceğiz? Bizce, şimdi hangi alanlarda çalışırsa çalışsın, tüm partililerin görevi, yandaşlarımızı da aktif göreve kazanarak atılan adımın niteliğine ve ciddiyetine uygun çalışmaya yönelmektir. Göçmen işçilerin öz partilerine, temelleri atılan ve kuruluşu uğrunda liderlerimizin ülkeye döndüğü *Birleşik Komünist Partisi*'ne sahip çıkılmalarını sağlama, onları bu parti etrafında kurtuluşları uğruna mücadeleye yönlendirmenin yolu, onları bugün Sargın ve Kutlu yoldaşlarla dayanışma hareketine kazanmaktan geçiyor.

Bugün dün değildir. Artık kendimizi gizleyerek iş yapamayız. Geceleri kapı altlarından bildiri dağıtarak, kendi aramızda yapıp, kendi yayımlarımızda duyurduğumuz toplantı ve gecelerle göçmenlerin dayanışma hareketine katılımı sağlanamaz. *Sargın ve Kutlu'nun Dostları, TBKP'nin Dostları*, birer komünist olarak ortadayız. Bizden beklenen de bu niteliğe uygun bir çalışmadır. Göçmen yurttaşlar artık bize bu gözle bakacaklardır. Biz de niteliğimizi, tüm diğer politik güçlerden farkımızı, amaçlarımızı çalışmalarımızda açık-

ça ortaya koymalıyız.

***

Türkiye günlük gazetelerin yurtdışı basılan 7 Ekim 1987 Brüksel basın toplantısından beri bizden bahsetmedi mi? Köln radyosu günlerce *TBKP*'den, *Başkanımız Boran* yoldaştan, *Kutlu ve Sargın* yoldaşlardan bahsetmedi mi? Basın-yayın organları gelişmeleri hala aktarmıyorlar mı? Kısacası Türkiyeli göçmen işçiler bu süreçte, olumlu ya da olumsuz yönde, hakkımızda birden binlerce enformasyon edindi. Hatta, kasım ayı ortalarından sonra bir ay boyunca işyeri, kahve ve evlerde, günlük sohbetlerde en çok konuşulan konulardan biri genel sekreterlerimizin ülkeye dönüşü oldu.

Bu kadar enformasyon göçmenleri konuya oldukça duyarlı hale getirdi. İşte şimdi, olumsuz önyargıları da içinde bannıran nesnel olarak olgun bu ortamda bizler, F.Almanya'daki komünistler, parti örgütleri, Türkiyeli göçmenlere, onların günlük mücadelelerinde önderlik rolümüzü yerine getirerek ulaşmalıyız. *Kutlu ve Sargın'ın Dostları* çelik ve maden işçilerinin işyerlerini koruma için yürüttükleri direnişlerin içinde olmazlarsa; konut sorunlarının, işyerlerindeki sorunların çözümünde önder konumlarda olmazlarsa; etkin oldukları işçi dernekleri yerel sorunların ve Türkiye'den kaynaklanan sorunların çözümünde yürütülen mücadelede önder konumlarda olmazlarsa; komünist gençler bedelin indirilmesi için, her gence meslek eğitim yeri ve işe alınma garantisi için mücadelelerde öncülük etmezlerse, komünist kadınlar akarant başında en ağır koşullarda, temizlik işlerinde en büyük emek sömürsü altında çalışan emekçi göçmen kadınların sorunlarının çözümünde yol gösterici olmazlarsa, göçmen işçiler nasıl Sargın ve Kutlu yoldaşlarla dayanışmayı yükseltsinler, yarı *Birleşik Komünist Partisi*'ne neden *partimiz* desinler.

Şimdi bizim için kistas, her zamankinden daha fazla, yığın çalışmasının kolandaki etkinliğimiz ve önderliğimizdir. Değerlendirmelerimiz somut olmalıdır, çünkü dayanışma soyut ve amacı belli olmayan çalışmaların içinden yükseltilemez. *Dün Herten* de tüm kent halkı belediye başkanları dahil *maden ocaklarını* korumak için ayakta; bugün *Duisburg-Rheinhausen*'de *Krupp* işçileri esnaf, tüccarı tüm kent halkıyla çelik patronlarına karşı direnirken; yarı *Rüsselsheim* ve *Bochum Opel*'de, *Ulm Audi*'de, *Kassel VW*'de, *Münih BMW*'de ve *Stuttgart, Bremen, Düsseldorf Mercedes* 'de otomotiv işçileri direnişe çıkınca parti örgütlerimizin

Devamı 5. sayfada

“ONDAN ÖĞRENECEK ÇOK ŞEYİMİZ VAR”

Komünistler, antikomünizmin en azgın dönemlerinde milyonlarca sıkı bir bağ kurabilmiş olan Nazım'ı bu önemli olguyu gözönünde tutarak anıyorlar.

Kutlu yoldaş, Bilim ve Sanat dergisinin Aralık 1987 sayısında yer alan röportajda şöyle diyor:

“Nazım Hikmet, antikomünizmin en güçlü olduğu dönemlerde bile milyonların sözcüsü olabildi, milyonların aklına, vicdanına ve yüreğine hitap edebildi. Böylece milyonları birleştirdi. Ondan öğrenecek çok şeyimiz var.”

“Çünkü, Nazım, her zaman yeni tarzda, yenilikçi tarzda düşünüp davranmayı başarmıştır. Gerçekliğin, dogmatizme ve sekterliğe karşı yaratıcılığın ve girişimciliğin, insana herşeyin merkezinde yer vermenin temsilcisi olmuştur.”

Sanat ve estetik felsefi konusunda uzmanlığı ile bilinen Aziz Çalışlar da Nazım'a ilişkin bir değerlendirmesinde şunları söylüyor:

“Nazım Hikmet'in dünya sanat tarihi içindeki bu benzersiz yeri, dünyanın devrimci yoldan dönüşüme uğratılması süreci içinde yer alışından, bir başka deyişle, “eski”yi değiştirip “yeni”yi kurma mücadelesinden kaynaklandığı gibi, bunun doğal sonucu olarak, düşünce ile eylem arasındaki ayrılmaz ilişki-den, düşüncenin yaşamda gerçekleştirilmesi mücadelesinden kaynaklanır.”

Görüldüğü gibi, Çalışlar da Nazım'ın dünya sanat tarihi içindeki benzersiz yerini almasında eskiyi değiştirip yeniyi kurma ve düşüncenin yaşamda gerçekleştirilmesi mücadelesine bağlıyor.

Komünistler Nazım'ın yığınlarla, kurabildiği bağın sırrını arık biliyor. Gerçekçilik, yaratıcılık, girişimcilik, insanı her olayın merkezine koyma temelinde, düşüncenin, tasarlamanın, programlanmanın yaşamın içinde yeniden üretilmesi.

“Nazım'dan öğrenecek çok şeyimiz var” derken, “Şimdi

yeni bir düşünce tarzından, yeni bir politik anlayıştan, kendimizi yenileme zorunluluğundan söz ediyoruz.”

Nazım Hikmet 86 yaşında, yeni düşünce tarzının önemli ipuçlarını veriyor.

“NAZIM HİKMET VE YURTTAŞLIK HAKKI”

“...Komünizmi yayma maksadını güden neşriyatı ile Sovyet hükümetinin verdiği hizmeti ifa etmekte olan maruf komünist Nazım Hikmet Ran'ın kendisine bu hizmeti terk etmesi hususunda yapılacak tebligatın da bir fayda vermeyeceği mülahaza edildiğinden Türk vatandaşlığından çıkarılması...”

Yukarıdaki satırlar 25.7.1951 tarihli Bakanlar Kurulu kararından alınmıştır. Görüldüğü gibi ünlü ozan, komünist Nazım Hikmet'in yurttaşlıktan çıkarılmasına ilişkindir.

Bakanlar Kurulu bu kararla, kendini hem sıvacı, hem yargıç görevini üstleniyor. Bu arada, “...tebligatın da bir fayda vermeyeceği”ni mülahaza ediyor. Yani açıkça keyfi davranıyor.

Şimdi hukukçular, Bakanlar Kurulu'nun 37 yıl önce ayaklar altına aldığı hukuku, insan haklarını, yurttaşlık hakkını geri almak için mücadele başlıyor.

Nazım Hikmet 86'ncı doğum gününde ülkemizde düzenlenen etkinliklerde “Yurttaşlık Hakkı” konusuyla birlikte anılıyor. Kızkardeşi Samiye Yalırım, dostları ve avukatları yurttaşlık hakları ellerinden alınmış yüzlerce yurt-severi yakından ilgilendiren bir konuyu Nazım'ın 86'nci yaşı ile birlikte gündeme getirerek önemli bir görevi yerine getiriyor.

“SÖZÜMÜZ SÖZ SANA YOLDAŞ”

“Her yığıldın haddi mi sever gibi dövü-mek, ağız dolusu gülmek, ölüme inanma-yıp ölüme esir düşmek. Haddi mi her yığıldın yirmi yıllık arabaksız bir kavga, ölüm-cül bu kavgada dindik ayakta durma ve inanmayıp ölüme, ona kafa takmama. Haddi mi dersin be yoldaş haddi mi...”

Süleyman Yüksel yoldaşımızın ölümü nedeniyle açılan deftere bir yoldaş böyle yazıyordu. Evet, ülkesinin bağımsızlığı, halkının aydınlık geleceği ve mutluluğu, barış, demokrasi ve sosyalizm için çarpan bir komünist yürek daha durdu. Süleyman Yüksel (Kemal Durucan) yoldaşımızı beklenmedik bir anda, çok genç 39 yaşında yitirdik.

Süleyman yoldaş: FAC Parti tarihinde, yoldaşlarımızın oylarıyla, yani seçilerek sekreterliğe gelen ilk yoldaş. O, her koşul da partisine bağlılığıyla, partinin politik hattına olan sarsılmaz inancıyla en önde yorulmak bilmez bir mücadele verdi. O gerçekten de örnek ve önder bir yoldaş.

Süleyman yoldaşın bir çok özelliği vardır. O, politik görüş farkına bakmadan

herkesle oturur, görüşür, konuşur, sol örgütlerin hepsine gider onlarla, ülkemizin ve F. Almanya'da yaşayan göçmen işçilerin sorunlarını tartışır, sol güçlerin birliği yönünde ardıcıl bir çaba sarfederdi.

Süleyman yoldaşımız çok alçak gönüllü bir yoldaş. Yoldaşları ile uyumlu çalışır, onların her sorununa eğilir çözümler arar, dertlerini, tasalarını paylaşırdı. O her kesimden ve her düzeyde insanla oturur, konuşur, sohbet eder, onlardan yardımlarını hiç eksik etmezdi. Kısacası onu Hamburg'da tanımayan Türkiyeli pek azdı. Onu tanıyan bir işçi kadın deftere şöyle yazıyor: “Hocam sanma ki seni unuttur. Geliyoruz hocam, geliyoruz ak güvercinlerle hep birlikte, kirmizi karanfillerle barışı müjdelemeye. Seninle yine beraberiz demokrasiye giden yolda. Sen aramızdasın, sen barış güvercinleri arasındasın göklerde. Gidiyoruz tüm insancıl inançlarımızla barışı kurmaya...”

Süleyman yoldaşımızın bir başka özelliği de, her yaşta ve herhangi bir çocukla hemen arkadaş oluvermesi, çocukların onu unutmamasıydı. Bu özelliği, öğret-

men olmasından, iyi bir komünist ve hümanist olmasından kaynaklanıyordu kamca. Hamburg Halkevi'ne gidip gelen on yaşlarında bir çocuk deftere şu yazıyı yazıyor: “Sevgili hocam, sen ne iyi bir insanmışsın, arkada yüzlerce insanları ağlattın. Unutulmaz bir gün bıraktın arkandan. Barış kuşu gibi ak senin yüreğin. Biz çocuklar için her yerde barışı yürüt-tün son nefesine kadar. Örnek aldım ben senden, unutmayacağız seni.” Çocuk yazdığı yazının altına büyük bir itina ile bir barış kuşu, bir de gül çizerek duygularını dile getirmiş. İşte kaybettiğimiz yoldaş böyle bir yoldaş.

Süleyman yoldaşımızın konsolosluk tarafından pasaportu alınmış, ülkeye gitmesi engellenmişti. Ne ki, halkını, ülkesini konsolosluktan da, devletin tepesini tutanlardan da çok seven yoldaşımızın ülkeye girmesine engel olamadılar. İkinci evimdir dediği Halkevi'nde 30.12.1987 günü bir kalp krizi sonucu ölen yoldaşımız şimdi Nevşehir'de o çok sevdiği ana babasının ve halkının koyunundadır.

Devamı 11. sayfada

Kararlılıkla Sürece

Baştarafı 1. sayfada

Ankara'daki polis merkezinde 19 güne sığan bir aşamada, ülkemizin ve halkımızın kararlı savunucuları iki komünist liderle, halkın düşmanlarının kararlı işkence odalarındaki gizli temsilcileri en eşitsiz koşullarda karşı karşıya geldi. Komünistler, iki politik önderleriyle bu mücadeleden alınlarının ağıyla çıktılar. Bu ilk sınavdaki başarı, demokrasi güçlerinin, Türkiye'nin demokratikleşmesini ve barışı savunan güçlerin kazanç hanesine yazılmalıdır. Partilerimiz bu değerlendirmeyi ikircimsiz bir biçimde yapabilecek durumdadır.

Demokrasi düşmanları, anti komünist güçler, partilerimizin girişimi karşısında önlerine koydukları temel politik ve moral amaçlara ulaşamamışlardır. Onlar 24 saatlik işkence seanslarında sordukları sorularla, komünist ideallere, uluslararası komünist hareketin saygınlığına, her iki partinin örgütsel bütünlüğüne, partilerimizin birlik sürecine ve partilerimizle diğer demokrasi güçlerinin yakınlaşmasına zarar vermeyi, hakları için harekete geçebilecek her demokratik güce gözdağını amaçlamışlardır. Gerici basına sızdırılan özel fotoğraflar ve sözde ifadeler, günlerce süren insanlık dışı işkenceler hep bu amaca hizmet ediyordu.

Devletin resmi, yarı resmi, gizli güçleri, "Niçin geldiniz", "Kimden talimat aldınız", "Pişmanmısınız" sorularına istedikleri yanıt alamadıklarında, iki komünist liderin saygı ve onurlu kişiliklerine kara çalmayı denediler. Onlar Türkiye ve uluslararası kamuoyunda yoldaşla-

rimizin saygın otoritesine gölge düşürmeye çabaladılar.

Partilerimizle ilişkisi olmayan, aralarında Rahşan Ecevit, Hasan Fehmi Güneş, Cevdet Selvi gibi kişilerin de yer aldığı bürokrat, aydın, avukat, gazeteci, politikacı ve sendikacı isimlerini "ifade"lere eklemeye çalıştılar. Komünist hareketin yasallaşması istemine destek veren ve verebilecek güçleri korkutma ve komünistlerden ayrı tutma amacını güttüler.

İki komünist lideri kamuoyunda ezilmiş, pişman göstermek yoluyla partilerimizin politik ve moral otoritesini sarsma, girişimin politik amaçlarını lekelemeye çalıştılar.

Türkiye ve uluslararası demokratik kamuoyunun dikkatlerinin Ankara'da polis merkezinin üzerinde olduğu koşullarda, telaşla insanlık dışı işkencelerin üstünü örtmeye çalışanlar, uzun süredir sorgulama dosyalarını avukatlara vermeyerek demokratik kamuoyunda güven bunalımı yaratacaklarını umdular.

Tüm bu saldırılar yoldaşlarımızca boşa çıkarılmış gizli güçler önlerine koydukları amaçlarına ulaşamamışlardır. Gösterilmek istendiğinin aksine, ne ifadelerle dayanılarak partilerimize yönelik bir "operasyon" sözkonusu olabilir, ne de ifadelere işkenceyle yapılan eklemeler her iki parti açısından örgütsel bir sorun yaratabilecek durumdadır. Her iki partinin en yetkili organlarıncı yapılan değerlendirme de bu yöndedir.

Yoldaşlarımızın kişiliklerini politik ve moral olarak lekeleme, partilerimizin birlik sürecini zedeleme, demokrasi güçlerinin komünistlerin

yasallığı fikrine verdikleri desteği geriletmeye amacına ulaşamayan, yoldaşlarımızı teslim almayı başaramayan güçler, bu aşamada, komünistlerin hiç de yabancı olmadığı, partilerimize yönelik yalan ve demogojiye dayalı bir psikolojik savaş peşindedirler.

Şimdi komünistler iki partinin birlik sürecini her alanda pekiştirerek, genel sekreterlerinin insanlık dışı uygulamalarıyla karşılaşmalarına karşı çıkan, onların özgürlüklerini savunan, komünist hareketin yasallığı fikrine destek veren devrimci ve demokratik güçlerle daha yakınlaşarak yeni saldırıları geri püskürtülebilsinler. Girişimin ilk politik moral sonuçlarının yarattığı olanaklar komünistlere bu gücü vermektedir.

Partilerimiz, ülkemizde demokrasinin kazanılması sorununda, komünist hareketin yasallığı yolunda bir girişimde bulunarak üzerlerine düşeni yaptılar. Onlar, bu girişimle komünist hareketin yasallığı gibi zor ve yoğun bir mücadele gerektiren bir süreçte ilk adımı atmak için koşulların var olduğu görüşünden yola çıktılar. Bu, TİP ve TKP tarafından hazırlanan yeni politik çizginin, ülkede politik gelişmelere aktif müdahale edici mantığıyla sıkı sıkıya bağlıdır.

Komünistler, ülkemizin demokratikleşmesi yönündeki bu girişimlerini hiç bir ikircime düşmeden, kararlılıkla sürdürecektir, bundan sonra da barış, insan hakları ve demokrasi için mücadelede üzerlerine düşeni yapacaklardır.

Daha çok demokrasi, daha çok sosyalizm

Baştarafı 7. sayfada

ve yasalara uygulayanların çalışmalarındaki hatalar en acı biçimde halk tarafından açığa çıkarılmaktadır. Bu ihlal ve hatalar, bizzat devletin çıkarlarını savunması ve Sovyet iktidarı adına iş yapması gerekenlerden kaynaklanınca büyük politik zararlara yol açmaktadır.

Mahkemeler üstesinden gelinmesi gereken ödevlerle karşı karşıyadırlar. Yargı sisteminin işleyişinin yeniden yapılandırılmasında, seçilmiş bir organ olarak halka en yakın olan mahkemelerin saygınlığını artırmak, adalet yönetiminin yasallığını ve yanşmacılığını güçlendirmek ve yargının bağımsızlığı ilkesinin sıkı sıkıya uygulanmasını güvenceye almak gereği bilinçlerde en üste çıkarılmıştır.

SBKP Merkez Komitesi, savcılık çalışmalarını köklü biçimde iyileştirmek amacıyla, yakınlarda detaylı bir karar almış-

tır. Savcılık çalışmalarında ağırlık merkezini, resmi yetkililerin yasalara uygulama görevlerini nasıl yerine getirdiklerinin denetlenmesine, yasallığın ihlal edildiği durumların zamanında tesbitine ve önlenmesine kaydırmak gerekmektedir. Yurttaşların haklarını ve yasal çıkarlarını savunmada savcılığın çalışma düzeyini yükseltmek ve böylece, eleştiriciliğin baskı altına alınmasına karşı perestroika'yı ve toplumda manevi gelişmeyi engelleyen herşeye karşı daha etkin bir mücadele sağlamak ödevi öne konmuştur.

Sosyalizmin "toplumun tüm üyeleri için tam refah ve özgür, çok yönlü gelişme" sağlaması bağlamında Lenin'in belirttiği, çok iyi bilinen koşulun gerçekleştirilmesi, Sovyet sisteminin gelişmesinde özel bir yere sahip olmuştur. Sosyalizm ile birlikte, yurttaşların sosyo-ekonomik hakları anayasal güvence altına alınarak

değer kazanmış ve sürekli genişlemiştir. Bu devrimin ana kazanımlarından biridir. Sovyet devleti aynı zamanda halkın politik ve kişisel özgürlüklerine de büyük dikkat göstermektedir. Burada, sosyalist toplum üyelerinin normal yaşamsal faaliyetlerini güvenceye almak için tüm hak ve özgürlük kategorilerinin önemli ve gerekli olduğu bilinci öne çıkmaktadır.

Sovyet yurttaşların hak ve özgürlüklerini güvenceye almada bizim toplumsal sistemimizin kendisi temel politik garantidir. Partinin seçimleri yaygınlaştırma, demokrasi ve özyönetim ilkelerini derinleştirme doğrultusunda çizdiği hatları uygulaması, kuşkusuz, yurttaşların haklarının politik garantisine katkıda bulunacaktır. Diğer yandan, geçmişte kimi zaman önemi hafife alınan yasal garantilere de burada önemli bir yer verilme-

Devamı 11. sayfada

DEMOKRATİKLEŞME YÖNÜNDE...

Baştarafı 1. sayfada

da geniş olanaklar sağlanmış olacaktır.

Son dönemde tartışılan bir başka konuda Genelkurmay Başkanlığı'nın alınmasından sonra daha yoğun gündeme girilen ordunun bu en üst görevlisinin kime bağlı olacağı sorunu. Kuşkusuz Genelkurmay Başkanı'nın politik yönetim yapısındaki yeri biçimsel bir sorun olarak görülmez. Demokratik bir rejimde ordu yönetimi, ulusal savunma görevi dışında politik yaşamda hiçbir konuda söz sahibi olamaz. Genelkurmay başkanının bugünkü konumu, Başbakanlığa bağlı oluşu ise ona bu konuda daha geniş olanaklar vermektedir. Bu nedenle de Genelkurmay Başkanı'nın Savunma Bakanlığına bağlanarak politikaya müdahale olanaklarının daraltılması yönündeki tüm girişimler doğaldır ki demokrasi güçlerinin desteğini bulacaktır.

Yakın tarihimiz kanıtlamıştır ki militarizm sahip olduğu tüm konularla, kanserli bir ur gibi ülkemizde politik yaşa-

Filistin halkı ...

Baştarafı 3. sayfada

dünyadan sözedilemeyeceği de açıktır. İsrail de siyonist yönetim Filistin halkının tüm haklarına saldırmakta ve kendi yazgısını özgürce belirleme hakkına, bu en temel hakka karşı zorbalıkla yanıt vermektedir. Kaldı ki uluslararası güvenliğinde zorunlu koşulu, BM'in tüzüğünde de olduğu gibi halkların kendi yollarını bağımsızca seçme hakkına saygılı olmaktadır. Fakat siyonist yönetim fütursuzca BM kararına, "bu, bütün dünyanın doğru düşündüğü anlamına gelmez" demekten bile kaçınmamaktadır. Oysa, BM kararı da tekrar göstermiştir ki, Filistin halkı davasında haklıdır. Filistin halkının tek yasal temsilcisi Filistin Kurtuluş Örgütü'nün de içinde yer alması gereken BM bünyesinde "Orta Doğu Barış Konferansı" vakit geçirilmeden toplanmalıdır. Filistin halkıyla dayanışma, içinde yaşadığımız şu günlerde yumuşama sürecine, dünya barışına katılan da artıracaktır.

"SÖZÜMÜZ SÖZ ...

Baştarafı 9. sayfada

*Bir film geçiyor kafamızdan,
nice yıllık bir dostluk voldsuzluk geçiyor,
yürüyüş boylarımızdan geçiyoruz birlikte
yumraklarımızı sıkıyor
dişlerimizi kilatlıyor
ve beynimizi yakıyoruz,
yoldaş sana bakıyoruz,
anlaman için bizi dayıman gerekmez ille...
sana haykırıyoruz bak diüle, o çok berrak
beyninle diüle hak*

SÖZÜMÜZ SÖZ ve bir o kadar da öz,
Göze göz, dişe diş
halkımıza, işçi sınıfımıza layık olacağız,
SÖZÜMÜZ SÖZ SANA YOLDAŞ

Tüm yoldaşları adına
Ali Toroslu

mi zehirlemektedir. Militarist odak otoriter rejimin kalıcılığında en güçlü desteği oluşturmaktadır. Bu ur kesilip atılmadıkça çoğulcu bir demokratik rejimin serpilip gelişmesi sağlanamaz.

Militarist güçlerin konumlarını gerçekten zayıflatacak her adım demokrasi güçleri tarafından desteklenecektir. Başbakanın tartışılabilir konularda attığı adımlar, küçük, sallantılı ve her an uzlaşmaya açık adımlardır. Öte yandan, oligarşinin yapısı içinde yönetim gücünü kendi çevresinde odaklaştırmak isteyen Özal bazı adımlar da atmak zorundadır. Demokrasi güçleri bu yöndeki her adımın sivil otoriter bir rejimin kalıcılığında değil çoğulcu demokratik bir rejime geçişin adımları olması için mücadele edeceklerdir. Çünkü ülkemizin, halkımızın karşı karşıya olduğu ağır sorunların çözümü için tek güvence demokratik yenilenmenin başlatılmasıdır.

Evren'in, ordu üst yönetiminin militarizmin konumlarını korumaya yönelik çıkışları ve Özal'ın tüm yönetim yetkilerini yakın çevresinde toplama girişimleri karşısında parlamentonun rolü önem kazanıyor. Gerçi antidemokratik koşullar ve seçim sistemi politik güçler oranının par-

lamentoya yansımaları önlemiştir. Gerçi hükümet parlamentoda muhalefeti sürdürmek için tüm olanaklarını kullanıyor ve cumhurbaşkanı tehditler savuruyor. Ama bütün bunlar parlamentonun önemini azaltmamakta, tersine artırmaktadır. 12 Eylül öncesinde de parlamentonun yıpratılmasının demokrasiyi yoketme planının önemli parçasını oluşturmuştu. Militarizmin konumlarının geriletilmesinde demokratik yenilenmenin başlatılmasında parlamento dışına itilen muhalefet ile parlamentodaki demokrasi güçlerinin kararlı ortak bir tutum almaları belirleyici olacaktır.

Daha çok demokrasi...

Baştarafı 10. sayfada

lidir. Yasama alanında sivil haklara ilişkin birçok çalışma beyan edici niteliğinin sancılılarını çekmiş, bunlar özgün yasal mekanizmalar tarafından desteklenmemiştir. Şimdi bu gerileme adım adım aşılmaktadır.

Temel insan hakları

Sovyetler Birliği, ülkede demokrasiyi ısrarla ilerletirken, kapsamlı bir uluslararası güvenliğin sisteminin bir ögesi olarak gördüğümüz insanlık alanda uluslararası işbirliğinden yana olduğunu belirtmektedir. SSCB hepimizin bildiği gibi, halklar arası ilişkiler, iletişim, kültür ve eğitim sorunlarını da kapsayan, insanlık sorunlarının bütünü üzerine Avrupa Konferansı'na katılan tüm devletlerin temsil edildiği bir konferansın toplanmasını önermiştir.

İnsan haklarını uluslararası işbirliği sorununa bağlı olarak ele almamız raslantısal değildir. Bu soruna doğru bir çözüm bulmak için yeni bir politik düşünce tarzına gereksinim vardır. Sovyetler Birliği'nin dış politikası nükleer silahsızlanma, kapsamlı bir uluslararası güvenlik sisteminin kurulması ve genel insanlık değerlerinin korunması alanlarında ve her şeyden önce, yaşam hakkı gibi temel bir insanlık hakkının güvence altına alınmasında etkinlik göstermektedir.

Ekim 1917'den bu yana geçen 70 yıl, sosyalizm ve demokrasinin ayrılmaz bir bütün olduğunu onaylamıştır. "Muzaffer sosyalizm, demokrasinin tüm boyutlarını gerçekleştirmediği sürece olanaklı değildir" diyen Lenin'in sözlerinin anlamını şimdi her zamankinden çok daha iyi anlıyoruz. Bu buyruğun takipçileri olarak, sosyalizmin en etkin yaratıcı gücüne -özgür bir ülkedeki özgür halkın özgür emeğine- geniş ufuklar kazandırarak sosyalizm yolunda yürüdük, yürüyoruz.

* Haziran 1987'de Moskova'da "Sosyalist Anayasal Sistemin Gelişimi" konulu bir uluslararası toplantı. SBKP Merkez Komitesi Sekreteri Anatoly Lukyanov'un konferansa sunduğu ve MOSCOW NEWS'in 29. sayısında özet olarak yayınlanan rapor.

Mali Özveri Kampanyası (6)

Hatice Sönmez	100,-
Gündü R.	50,-
Bir Çiçek	100,-
Nilgün	50,-
Aynur K.	70,-
Hasret Yaşar	20,-
Keleş Hatun	10,-
Önder Mercem	20,-
Esni Akat	500,-
Ayşe Onur	5 Altın Bilezik
Denir	25,- Dolar
Meryem Akın	500,-
Grete ve Arkadaşları	850,-
Halfe Cem	200,-
Mehmet Kaya	100,-
Recklinghausen'dan Dostlar	2.234,-
M.G. Caneri	200,-
FAC Esnafın Çalışma Grubu	200,-
Üç Yıldız Parti Örgütü	2.500,-
İşçi Partisi Örgütü	900,-
Nevin Değer	500,-
Haydar Çelik	100,-
Ulaş Murat	200,-
Gülperembe	200,-
Selami	50,-
Yusuf Tokat	30,-
Zühtü Çevik	100,-
Hasan Uslu	100,-
Haydar Demirel	150,-
Cevriye Tamkoç	500,-
Arif Temiz	1.000,-
Münih'den Dayanışma	1.600,-
Bochum'lu Demokratlar	1.000,-
Mühlacker'li Dostlar	550,-
Veli	200,-
Stuttgart'dan Yunanlı Dostlar	1.100,-
Freiburg'lu Gençler	560,-
Daimler Untertürkheim	610,-
Porsche İşçileri	150,-
Gülaledin	20,-
Feuerbach Föriehof'dan	20,-
Esslingen Sel	100,-

Mustafa Suphi'leri Anıyoruz

Mustafa Suphi, komünist grupları biraraya getirerek Türkiye Komünist Partisi'ni kurdu. Komünist hareketin ülke toprağında bir daha yokolmayacak güçte tohumunu attı. Tarih Türkiye soluna, Marksist-Leninist hareketine birlik uğrunda bıkmadan çaba gösterilmesi gerektiğini kayıplarla, acılarla gösterdi.

67 Yıl önce, 1921'de, ocak ayının 28'ini 29'una bağlayan gece hunharca bir cinayet işlendi. Mustafa Suphi ve 14 yoldaşı katledildi. Burjuvazi, Türkiye Komünist Partisi'nin kurucusu ve ilk genel başkanı Mustafa Suphi, Genel Sekreteri Ethem Nejat ve 13 yoldaşını barbarca öldürdü.

Mustafa Suphi yoldaşın önderliğinde Türkiye Komünist Partisi'nin kurulmasıyla, Türkiye işçi sınıfı burjuvaziden bağımsız kendi politik hareketine kavuşmuştu. Egemen güçler, işçi sınıfının sosyal ve kurtuluş mücadelesindeki bu nitel sığramayı, Türkiye Komünist Partisi'nin kuruluşunu daha doğduğu anda boğmak istediler. 67 yıl önceki bu politik cinayetin arkasındaki kanlı amaç budur. Onlar, Türkiye Komünist Partisi'nin kuruluşundan henüz birkaç ay geçmişken Mustafa Suphi'leri katlederek Türkiye Komünist Partisi'ni ve halkımızı 15 önderinden yoksun bıraktılar.

Ne var ki, Behice Boran yoldaşımızın da vurgulamış olduğu gibi, Türkiye işçi sınıfının Marksist-Leninist hareketi, komünist hareket Türkiye'nin tarih sahnesine hiç geri çıkmamak üzere girmiş bulunuyordu.

Egemen burjuvazi Mustafa Suphi ve yoldaşlarını katlederek komünistlerin, halkımızın ulusal kurtuluş savaşına doğrudan katılımını engellemek istediler. Türkiye Komünist Partisi I. Kongresi'nin kapamış konuşmasında Mustafa Suphi partinin hedeflerini şöyle belirliyordu: "Komünist partisi halkımıza doğru yolu göstermelidir. Dış düşmanlara, işgalcilere karşı savaşım vermek, Komünist Partisi'nin görevidir. Öte yandan, Komünist Partisi'nin bir başka görevi daha vardır. Bu da iç düşmanlara, halkın sırtından yaşayan asalak sınıflara karşı savaşım vermektir."

Türkiye komünist hareketi önderlerinin öldürülmesiyle ağır bir darbe yedi. Ancak, komünistleri, ne daha başlangıçta aldıkları bu ağır darbe, ne de daha sonra hedef oldukları aralıksız saldırılar halkımızın bağımsızlık, demokrasi, barış ve sosyalizm mücadelesinden alkoyama-

dı. Komünistler ve tüm devrimciler Mustafa Suphi ve yoldaşlarının enternasyonalist ve yurtsever ruhundan aldıkları güçle savaşımını her koşulda sürdürdüler, sürdürüyorlar.

Mustafa Suphi 1920'de ülkede varolan komünist grupları Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi temelinde biraraya getirerek tek bir partide birleştirmiş ve Türkiye Komünist Partisi'ni kurmuştu. Mustafa Suphi'nin, işçi sınıfının savaşımında kendi politik örgütlenmesini yaratmada öncü niteliği işte bu birleştirici yönüdür.

Bugün çok sayıda devrimci sol örgüt ve grup Mustafa Suphi'yi saygıyla anıyor. Ülkemizin devrimci sol güçleri Mustafa Suphi'lerin devrimci mücadele geleneğine sahip çıkıyor. Devrimci sol, bu devrimci miras ve geleneğe sahip çıktıkça bu, sol güçler arasında mücadele arkadaşlığını geliştirmede esintendirici oluyor. Mustafa Suphi'lerin halkın ulusal ve sosyal kurtuluş yolundaki mücadele ruhu, devrimci sol güçleri birbirine yakınlıştıran bir olgu olarak onların birliği yolunda da bugün de önemli bir etmendir. Kuşkusuz devrimci sol güçler arasında yeni bir sol politik kültür yaratma çabaları Mustafa Suphi'lerin devrimci tarihine birlikte sahip çıkmak ve ortak yorum getirmeyi de daha kolaylaştıracaktır.

Haydar Kutlu yoldaşın dediği gibi, "...böylece tarih bugünkü ve gelecekteki mücadelemizi güçlendiren canlı bir etkene dönüşecektir."

Bugün işçi sınıfımızın ve halkımızın çıkarlarının Türkiye devrimci sol güçlerine yüklediği ortak davranış geliştirme yolunda varolan tüm değer ve olanakları tekrar ve tekrar gözden geçirme ve sol güçler arasında yeni yaklaşımlar arama çabalarını, güçlendirme sorumluluğudur. Kuşku yok ki yeni bir politik kültür yaratma çabaları, devrimci sol güçlerin özgün ideolojik ve politik bakış açılarının doğallığını daha başından kabul etmelidir. Aynı zamanda ideolojik farklılıklar mücadele arkadaşlığının gelişmesi güçlenmesi önünde bir engel değildir.

Mustafa Suphi'lerin mirasına sahip çıkarken komünistler, hiçbir üstünlük ve tekelcilik iddiasında bulunmadan, ortak devrimci değerleri geliştirme çabalarını artırmaya çalışıyorlar.

Mustafa Suphi, komünist grupları biraraya getirerek Türkiye Komünist Partisi'ni kurdu. Komünist hareketin ülke toprağında bir daha yokolmayacak güçte tohumunu attı. Ancak, tarih komünistlerin önüne birliğin her aşamada, her tarihsel dönemde yeniden ve yeniden gerçekleştirilmesi görevini koydu. Tarih, Türkiye soluna, Marksist-Leninist hareketine birlik uğrunda bıkmadan çaba gösterilmesi gerektiğini kayıplarla, acılarla gösterdi. İşte bugün, gelinek noktada TİP ve TKP'nin birliğine giden süreç bu çabaların sonucudur.

Tarih, nasıl ki dün ulusal kurtuluş savaşını boyanında işçi sınıfının kendi bağımsız politik partisini, komünist partisini yaratmasına tanık olmuşsa, bugün de komünist hareketin birliği yolundaki çabalara tanık oluyor. TİP ve TKP üye ve yandaşları üzerlerine düşen sorumluluğu yerine getirme gücünü Mustafa Suphi'lerin mücadele kararlılığından alıyor.

Komünistler bugün 15'lerin anısını, Türkiye'nin demokratikleşmesi ve barış uğrunda, komünist hareketin yasallığı yolundaki mücadelelerinde yaşıyorlar. TİP ve TKP üye ve yandaşları, onların devrimci mirasına TİP ve TKP'nin birliği sürecini sonuna getirmek için çabaları artırarak sahip çıkıyorlar. Yasal ve güçlü bir komünist partisi yolunda genel sekreterleri Nihat Sargın ve Haydar Kutlu yoldaşlarıyla dayanışmalarını yükselterek mücadele ediyorlar. Onların bu mücadelesi, yeni bir Türkiye'nin yolunu açacaktır. Türkiye Birleşik Komünist Partisi'nin yasal çalışma özgürlüğünün kazanılması, komünistler ve tüm devrimci sol güçler için yepyeni bir ortam yaratacaktır.

Bugün komünistler demokratik Türkiye için birlik, yasallık ve kitlesellik yolundaki mücadelelerinde dünden daha fazla bir güçle Mustafa Suphi'lerin mücadele bayrağını yükseltiyorlar.